MODERNÍ ČÍNŠTINA
KSCX02

LEKCE 5

27. února 2019

DIKTÁT

màn

nánshēng

bǐ

tīng

láo

guózhǐ

shuō

búzài

lǎo

míngzǔ

学习	xuéxí	učit se, studovat
汉语	Hànyǔ	čínština
在	zài	být (někde); nacházet se; právě, zrovna
哪儿	nǎr	kde
会	huì	umět; ovládat; dovést
说	shuō	mluvit
英语	Yīngyǔ	angličtina
一点儿	yì diǎnr	trochu
	Vlastní jména	
布尔诺	Bùěrnuò	Brno

得	de	*gramatická přípona uvádějící adverbiální komplement*
听懂	tīngdǒng	rozumět (slyšenému)
再	zài	opět, znovu *(pro děje budoucí)*
一遍	yí biàn	jednou; jedenkrát
哪里	nǎli	kdepak!; kde *(pozor čteme* nálí*)*
刚	gāng	právě; zrovna; tak akorát
开始	kāishǐ	začít; zahájit
法语	Fǎyǔ	francouzština
来	lái	přijít; přijet (směrem sem)
去	qù	jít, odejít; jet, odjet (směrem tam)
叫	jiào	zavolat, volat
写字	xiě zì	psát
写信	xiě xìn	psát dopis
儿子	érzi	syn
女儿	nǚ'ér	dcera
大	dà	(být) velký
要	yào	chtít
多少	duōshao	kolik; několik
太	tài	příliš
这么	zhème	tak; takto
孩子	háizi	dítě
女孩子	nǚháizi	děvčátko

PRŮBĚHOVOST

- vyjádřeno pomocí příslovce 在
- předchází slovesu
- zápor tvoříme pomocí záporky 没

např.:

我在写字。	*Wǒ zài xiězì.*	„Právě píšu.“
我在学英语。	*Wǒ zài xué Yīngyǔ.*	„Právě se učím anglicky.“
我在喝茶。	*Wǒ zài hē chá.*	„Právě piju čaj.“
我在开车。	*Wǒ zài kāichē.*	„Právě řídím.“
我在吃饭。	*Wǒ zài chīfàn.*	„Právě jím.“

PŘEDMĚT NEURČITÝ

- k některým slovesům se v čínštině pojí také předmět, který ale nemá žádný věcný význam, a proto se nepřekládá

např.:

他写字。 „Píše.“	vs.	他写信。 „Píše dopis.“

睡**觉** *shuìjiào* „spát“

走路 *zǒulù* „chodit“

KOMPARATIV

- adjektivum v přísudku bez příslovce (např. 很、太) chápeme jako komparativ

这张纸小，那张纸大。
„Tento papír je menší, tamten větší.“

中国人多，捷克人少。
„Číňanů je hodně, Čechů málo.“

中国大，日本小。
„Čína je velká, Japonsko malé.“

PŘÍSLOVCE 太

- 太 „příliš“

- na rozdíl od příslovce 很 před adjektivem uplatňuje také svůj lexikální význam

např.:

这张纸很小。 „Ten papír je malý.“
这张纸太小。 „Tento papír je příliš malý.“

天气很冷。 „Počasí je studené.“
天气太冷。 „Počasí je příliš studené.“

中国人很多。 „Číňanů je hodně.“
中国人太多。 „Číňanů je příliš hodně.“

ATRIBUTNÍ SLOVCE 的

- 的 bývá z přívlastku vypuštěno, pokud nechceme zdůraznit vlastnictví větného členu určeného přívlastkem

- často vypouštíme u námi blízkých osob (kamarád, příbuzný)

这个孩子是我女儿。

VS

这个孩子是我的女儿，那个孩子是他的儿子。

MODÁLNÍ SLOVESO 会

- modální sloveso
- nevyjadřuje děj, ale možnost/nutnost/přání děj uskutečnit
- něco jako české moci, smět, muset, chtít
- modální sloveso 会 se překládá jako „moci, umět“ ve smyslu vyjádření naučené schopnosti

např.:

我会**说英语**。　　*Wǒ huì shuō yīngyǔ.*
我不会写**汉字**。　　*Wǒ búhuì xiě hànzì.*
我会跳舞。　　*Wǒ huì tiàowǔ.*
我不会唱歌。　　*Wǒ búhuì chànggē.*

MODÁLNÍ SLOVESA

= všechny mají význam moci, smět
= záporka 不

会 = mít něco naučeného (př. umět tančit, umět zpívat, atd.)

能 = mít určité dovednosti, schopnosti, náležitosti

可以 = ve smyslu anglického „be able to“ nebo „to be allowed to“

我不会跳舞。
ve smyslu neumím tančit, protože jsem se to nikdy nenaučil

我不能跳舞。
ve smyslu nemůžu tančit, protože mám např. zlomenou nohu

ČÍSLOVKY 几 A 多少

几 = „kolik“, „několik“ ; do desíti
多少 = „kolik“, „několik“ ; nad deset
možné použít v otázce i oznamovací větě

她有几本书？ „Kolik má knih?“ (předpokládáme, že méně než deset)
他有多少书？ „Kolik má knih?“ (předpokládáme, že více než deset)

můžeme číslovku 几 pojit i s dalšími číslovkami
→ 十几 „několik přes deset“
→ 几十 „několik desítek“

např. 我有是几个老师。十几个？十五个。
王老师有几十个学生。

6. LEKCE PREVIEW

ČLENOVÉ RODINY

妈妈 māmā (mamka) / 母**亲** mǔqīn (matka)
爸爸 bàba (táta) / 父**亲** fùqīn (otec)
儿子 érzi (syn)
女儿 nǚ‘ér (dcera)

姐姐 jiějiě (starší sestra)
大姐 dàjiě (nejstarší sestra)
妹妹 mèimei (mladší sestra)

哥哥 gēgē (starší bratr)
大哥 dàgē (nejstarší bratr)
弟弟 dìdì (mladší bratr)

爷爷 yéyé (dědeček – O)
奶奶 nǎinai (babička – O)
外公/老**爷** wàigōng/lǎoyé (dědeček – M)
外婆/姥姥 wàipó/lǎolao (babička – M)

伯伯 bóbo (starší strýc – O)
叔叔 shūshu (mladší strýc – O)
姑姑 gūgū (teta – starší i mladší – O)

舅舅 jiùjiu (strýc – M)
阿姨 āyí (teta – M)